

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA
úsek inšpekčnej činnosti
Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa
o stave odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekciách
v stredných odborných školách v školskom roku 2014/2015 v SR

Následné inšpekcie boli vykonané v **70** stredných odborných školách (ďalej SOŠ), z nich bolo **59** štátnych a **11** súkromných. Vyučovaci jazyk slovenský malo **57** subjektov, slovenský a maďarský **11**, vyučovaci jazyk maďarský mala **1** škola a rovnako tiež **1** mala vyučovaci jazyk slovenský, anglický. Následné inšpekcie sa realizovali v 56 školách po tematických inšpekciách s rôznym predmetom kontroly. V 14 subjektoch sa inšpekcie realizovali opätovne po následnej inšpekcii.

Podľa závažnosti zistených nedostatkov uplatnila školská inšpekcia v subjektoch **80** odporúčaní, uložila **43** opatrení a zo strany riaditeľov kontrolovaných subjektov bolo prijatých **201** opatrení na odstránenie nedostatkov (tabuľka č. 1). Správy o prijatých opatreniach a o splnení prijatých opatrení na odstránenie zistených nedostatkov zaslali riaditelia kontrolovaných SOŠ príslušným inšpekčným centrom v stanovených termínoch.

Tabuľka č. 1 Uplatnené opatrenia

Spolu	324					
z toho	odporúčania		opatrenia prijaté zo strany kontrolovaného subjektu		opatrenia uložené ŠŠI	
Počet	80		201		43	
z toho	akceptované		splnené		splnené	
	78	97,5 %	177	94,65 %	36	87,8%
	neaktuálne		neaktuálne		neaktuálne	
	0	0%	1	0,5 %	0	0%
	nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť	
0	0 %	13	6,47 %	2	4,65 %	

Z celkového počtu opatrení bolo 1 neaktuálne a plnenie 15 opatrení sa **nedalo hodnotiť** napríklad z dôvodu nezriadenia tried v externej forme štúdia, neposkytovania príslušnej formy vzdelávania v kontrolovaných školách, prípadne zmenou právnych predpisov.

Nedostatky zistené pri inšpekciách

Uplatnené **odporúčania** smerovali k odstráneniu nedostatkov

v školskom vzdelávacom programe

- neaktualizovanie údajov a uplatňovaných právnych predpisov v školskom vzdelávacom programe, nezaznamenávanie obsahových zmien
- nestanovenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania v školskom vzdelávacom programe vo vzťahu k príslušným vyučovaným odborom
- nezpracovania interného systému hodnotenia a priebežnej klasifikácie žiakov do učebných osnov niektorých predmetov
- nedostatočné rozpracovanie kritérií hodnotenia pedagogických zamestnancov školy

v riadení školy

- nevykonávanie kontrolnej činnosti vedúcimi pedagogickými zamestnancami na pracoviskách praktického vyučovania
- neefektívna činnosť metodických orgánov školy

v príprave a v organizácii maturitných (ďalej MS) a záverečných skúšok (ďalej ZS)

- neuvádzanie dátumu schválenia maturitných tém ústnej formy internej časti MS z predmetu teoretická časť odbornej zložky
- nevypracovanie časového harmonogramu skúšania žiakov na ústnej časti záverečných skúšok
- nedôsledné spracovanie časového harmonogramu priebehu ústnej formy internej časti MS
- neevidovanie termínu oznámenia výsledkov klasifikácie ústnej formy internej časti a klasifikácie externej časti MS preukázateľným spôsobom
- nedôsledné vypracovanie kritérií hodnotenia praktickej časti odbornej zložky MS

ŠŠI uložila riaditeľom kontrolovaných subjektov 43 opatrení a riaditelia prijali 201 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov

v školskom vzdelávacom programe

- nesúlad vypracovaných školských vzdelávacích programov s príslušnými ustanoveniami školského zákona
- neprerokovanie ŠkVP s príslušnými fyzickými alebo právnickými osobami, prípadne so subjektom koordinácie odborného vzdelávania a prípravy na úrovni samosprávneho kraja
- nevypracovanie dohôd v zmysle právneho predpisu
- nevypracovanie učebných plánov v súlade s rámcovými učebnými plánmi a nevypracovanie vlastných poznámok
- nevyhotovenie samostatného učebného plánu pre externú formu štúdia
- nesúlad rozsahu realizovaného vyučovania s deklarovými učebnými plánmi školy
- nedodržanie počtu týždenných vyučovacích hodín stanovených na vykonávanie praxe pri odbornej individuálnej praxi žiakov v príslušných ročníkoch podľa učebných plánov školy
- nevypracovanie učebných osnov najmenej v rozsahu ustanovenom príslušným vzdelávacím štandardom alebo v rozsahu určenom týždennou hodinovou dotáciou v učebnom pláne školy
- nezpracovanie pravidiel hodnotenia a klasifikácie žiakov do učebných osnov predmetov zaradených do vzdelávacej oblasti praktická príprava
- neplnenie príslušných normatívo materiálo-technického a priestorového zabezpečenia pre vyučované učebné a študijné odbory
- nezaistenie vyučovania pedagogickými zamestnancami spĺňajúcimi kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky

vo vzdelávaní žiakov so ŠVVP

- nevypracovanie individuálnych učebných plánov pre žiakov so ŠVVP

v organizácii vyučovania

- nedodržania maximálneho počtu žiakov v skupine v predmete odborný výcvik

v realizácii prijímacích skúšok

- nevypracovanie kritérií prijímania uchádzačov
- neodoslania rozhodnutia o prijatí žiaka na štúdium bez prijímacej skúšky v stanovenom termíne

v príprave, v organizácii a v priebehu maturitnej skúšky a záverečnej skúšky

- menovanie učiteľov do predmetových maturitných komisií nespĺňajúcich kvalifikačné predpoklady
- nekompletnosť skúšobnej komisie na ústnej časti záverečnej skúšky
- vykonávanie praktickej časti záverečnej skúšky na základe neschválených tém
- nerešpektovanie ustanovenia právneho predpisu o počte žiakov, ktorých možno vyskúšať v 1 dni pred predmetovou maturitnou komisiou na praktickej časti odbornej zložky MS

- nekorektné vykonávanie činnosti administrátorov pri administrácii testov a hodnotiteľov pri hodnotení úloh s krátkou odpoveďou na externej časti a písomnej forme internej časti MS

Upozornenia

ŠŠI upozornila 3 zriaďovateľov SOŠ (1 v Košickom a 2 v Žilinskom kraji) na závažné nedostatky v pedagogickom riadení a v zabezpečení priestorových a materiálno-technických podmienok pre praktické vyučovanie niektorých odborov. Zriaďovateľ škôl v Žilinskom kraji rozhodol v školskom roku 2015/2016 o útlme vyučovania týchto odborov vzhľadom na závažnosť inšpekčných zistení a obmedzených finančných prostriedkov, ktoré mu neumožňovali garantovať v uvedených oblastiach zlepšenie.

Záver

Akceptovanie prevažnej väčšiny **odporúčaní** (98 %) viedlo riaditeľov škôl k vypracovaniu analýzy východiskového stavu výchovy a vzdelávania, k formulovaniu vlastných cieľov zohľadňujúcich priority a reálne potreby škôl pri realizácii kvalitnej edukácie vo vzťahu k príslušným vzdelávacím odborom. Pozitívom sa javila aj spoluúčasť príslušných stavovských organizácií a profesijných organizácií na tvorbe školských vzdelávacích programoch. Aktualizovaním vzdelávacích programov sa dosiahla vyššia informovanosť žiakov, rodičov i verejnosti o obsahu a organizácii vzdelávania poskytovaného školou, o priebehu a organizácii maturitných skúšok, o klasifikácii žiakov v jednotlivých predmetoch, o materiálno-technickom vybavení škôl, o aktuálnych zmluvných pracoviskách, na ktorých žiaci vykonávali praktické vyučovanie, o pedagogických zamestnancoch škôl a inštruktoroch zabezpečujúcich odborné a praktické vyučovanie. V školách sa vytvorili predpoklady pre skvalitnenie vnútornej školskej kontroly a činnosti metodických orgánov i pre vhodné zabezpečenie materiálno-technickej vybavenosti.

Prínosom **splnenia** 95 % **prijatých** a 88 % **uložených opatrení** bolo zosúladenie školských vzdelávacích programov so školským zákonom a s príslušným štátnym vzdelávacím programom. Riaditelia škôl a zodpovední pedagogickí zamestnanci odstránili nedostatky v učebných plánoch, v učebných osnovách, dopracovali kritériá hodnotenia a klasifikácie žiakov v odborných predmetoch, vypracovali individuálne učebné plány pre žiakov so ŠVVP, doplnili chýbajúce základné materiálno-technické a priestorové vybavenie. Splnenie opatrení viedlo tiež k zefektívneniu vnútorného kontrolného systému, k dôslednejšiemu vedeniu pedagogickej dokumentácie, ku kvalitnejšej príprave a realizácii prijímacích, maturitných skúšok a záverečných skúšok. Riaditelia škôl dodržali stanovené termíny menovania jednotlivých členov predmetových maturitných komisií, stálych členov skúšobných komisií na maturitné skúšky i záverečné skúšky. **Nesplnením** 5 % **opatrení** niektorými riaditeľmi škôl sa nezaistila informovanosť stavovskej a profesijnej organizácie o cieľoch, obsahu a rozsahu odborného vzdelávania, nevytvorenie predpokladu na plnenie obsahových a výkonových štandardov vypracovaním alebo dopracovaním učebných osnov, neodstránili sa nedostatky, ktorých charakter výrazne ovplyvňoval objektivitu priebehu externej časti MS a písomnej formy internej časti MS.

Odporúčania a podnety

Riaditeľom škôl

- zabezpečovať v spolupráci so zriaďovateľmi vybavenie pracovísk praktického vyučovania v súlade s normatívmi materiálno-technického a priestorového zabezpečenia pre príslušné odbory vzdelávania
- predkladať na vyjadrenie stavovským organizáciám a profesijným organizáciám v dostatočnom časovom predstihu obsah odbornej zložky MS a obsah záverečnej skúšky

- venovať osobitnú pozornosť výberu a príprave administrátorov, učiteľov vykonávajúcich pomocný dozor a pomocných hodnotiteľov externej časti a písomnej formy maturitnej skúšky
- vypracovať preradovacie plány a podľa nich umiestňovať žiakov na zmluvné pracoviská, ktorých vybavenie zodpovedá požiadavkám normatívu pre príslušný odbor vzdelávania

Zriadovateľom

- ✓ poskytovať školám finančnú pomoc na zlepšenie priestorových a materiálno-technických podmienok praktického vyučovania
- ✓ usmerňovať metodicky riaditeľov škôl v oblasti všeobecne záväzných právnych predpisov